

„EDINOST“

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilne se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov. vsakega v petito; za naslove in za vse druge stvari se plačuje prostor, kolikor obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije se proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V Edinost je m.č.

Žalostni odnošaji po Italiji.

Po naših narodnih novinah naletimo skoro vsaki dan na rek, da smo Slovenci avstrijska straža ob Adriji! In res je to. Ta trditve naša izvestno ni neosnovana in drzna samohvala, ampak sloni kot nepoporečna istina na faktičnih odnošajih, obstoječih mej državo našo na jednej — in sosednjim kraljestvom in jednim delom italijanskega prebivalstva države naše, na drugej strani.

Žalostno je sicer, da so mogli nastati taki odnošaji, valed katerih je potrebno, da skrbimo za stražo ob Adriji — stražo proti nenasiljivim našim sosedom in stražo proti lastnim, vedno nezadovoljnim sopodanikom, katerih številko je sicer neznatno pičlo, katerih pa vender ni smeti prezirati valed prirojene jim podjetnosti in drznosti, nastale po silnih politično-taktičnih pogreškah prejšnjih vlad. Prejšnjih vlad, pravimo: ali tudi sedanja vlada ne more se po vsem otresti starih, nesrečnih tradicij; ta poslednja sicer ne podpira naravnost naših Tržaških intransigentov, kakor so delale druge vlade in kakor je storil znani birokrat in statistik Czörnig v svojem delu: „Ethnographie der Oester. Monarchie“, ali nje sedanji princip je po našem menenju isto tako nevaren in nikakor ne odgovarja koristim avstrijske državne ideje, kajti princip ta je princip negotovosti in polovičarstva, princip laviranja.

Ali za danes nam ni namen, da bi govorili o grehah, ki so jih storili in jih deloma še delajo naši državniki po Primorskem. Namen nam je, da odgovorimo na vprašanje: ali imajo avstrijski podaniki italijanske krvi najmanjšega vzroka po robu se postavljati državi našej? Odgovor na to vprašanje je kaj lehak: nemajo ga. Ves administrativni in birokratski aparat, šolstvo in politična konstelacija so v našej kronovini taki, da bi gospodje Italijani morali biti zadovoljni, ako bi le hoteli. Vse je tako prikrojeno, ka-

kor da so si gospodje sami prikrojili. Italijani uživajo tako v političnem, kakor v jezikovnem pogledu popolne pravice, da jih mi njih sodeželani slovenske narodnosti po vsej pravici smemo zavidati.

To bi bila moralna stran stvari. Iz moralnih obzirov torej Italijani nima nikakega povoda, da bi si morali želeli rešitve izpod „avstrijskega jarma“.

Kaj pa, ako si ogledamo drugo stran stvari: materialno stran? Bi-li bili nasprotniki naši v materialnem pogledu na boljsem, ako bi bili združeni se sosednjim kraljestvom? Bi-li imelo osobito naše Tržaško mesto dobiček od tega; bi se-li lepše razvitalo, bi se-li trgovina tega mesta popela do nenadejane višine? Kaj še: ravno narobe bi bilo! Tega ni težko dokazati.

Pod žezlom avstrijske dinastije je Trst glavni emporij v državi in zavzema kot tak neko odlično in fakscepionelno mesto v državi. Procvit mesta Tržaškega je v tesnej zvezi s procvitom vse naše avstrijske trgovine. Ako se lepo razvita poslednja, razvitalo se bode — to je naravna posledica obstoječih odnošajev — tudi prva. Vsake vlade je sveta dolžnost, da skrbi za razvoj kmetijstva, industrije in obrtnije v lastnih deželah. Ako pa hoče to doseči, mora neumorno pospeševati trgovino; nastajati mora, da pribori trgovini našej vedno novih krajev, kjer se morejo spečavati naši pridelki in izdelki. Usoda Trsta — to smo že gori rekli — kot jedinega trgovinskega emporija pa je v tesnej zvezi s procvitom trgovine naše in zato je vlada prisiljena obračati svojo pozornost mestu Tržaškemu. In res so avstrijske vlade že žrtvovale obilo milijonov za koristi našega mesta; in dobrote, ki so se nam delile, so nebrojne. Morda se bodo te naše trditve komu čudne zdele, češ vsaj se ne strinjajo z drugimi našimi trditvami: da trgovina v Trstu preča in da se ne more več popeti do nekdanje slave. Na to bi se dalo na dolgo in široko odgovarjati, toda okvir današnjemu članku

je preozek, da bi mogli to storiti. Ali odgovoriti čemo za danes sumarično: veliki del krivde na tej nepovoljni in istini sloni na onih, ki so se pose potegnili hegemonijo v Tržaškej mestnej zbornici in pri avstro-ogerskem Lloyd, ker so zlorabili dobrote, s katerimi jih je obsipala osrednja vlada. In tu bi morali zopet govoriti o politično-taktičnih pogreškah, katerih smo že gori omenjali. Toda pustimo to za danes na strani.

Rekli smo že opetovano, da zavzimalje Trst kot glavno trgovinsko mesto odlično pozicijo v državi našej, in da morajo avstrijske vlade skrbeti za blagor tega mesta. In kako bi bilo v sosednjem kraljestvu? To nam je takoj jasno, ako le pogledamo na geografsko lego Italije. Zemljepisna karta nam vse pove. Tam ne bi bil Trst več jedini emporij, tam imel bi toliko konkurentov, da nikakor ne bi stal v prvej vrsti, — morda bi celo zašel v zadnjo. La slepec ali politički strastnež bi mogel trditi, da je tu vzroka našemu mestu želeti si rešitve izpod „avstrijskega jarma“. Ako bi do tega prišlo — kar pa ne bode — bila bi neizogibna posledica popoln prepad mesta Tržaškega v trgovinskem obziru. In so odnošaji glede javnega blagostanja in prosvete v Italiji res tako vabljivi, da bi si mogli naši Italijani želeti tako radikalna premembe? Ne in ne! V tem pogledu je jako poučen nek dopis iz Rima, priobčen v večernem listu „N. F. Presse“ z dne 19. avgusta. V tem dopisu čitamo: „Italijansko ljudstvo potrebuje v prvej vrsti miru, da bode sprevidelo, da njega najhujši neprijatelji neso ni v Avstriji ni v Franciji, ampak v njega domačej hiši. Kar ljudstvo najbolj potrebuje, neso njega neodrošeni bratje — gotovo ne. Svoboda in neodvisnost sti gotovo dve lepi stvari: človeška skupnost brez blagoslova duševne svobode je kakor dežela, katero obdajejo

temne megle in katere nikdar ne obsijejo jasni solnčni žarki. Resnici na ljubo moramo priznati, da se je v tem pogledu po Italiji dokaj storilo, ali zaželjeni cilj je še v nevidnej daljavi. Razprostrte zastave, godbe in visoko doneče govore moremo tu vsaki dan slišati, videti in uživati; ali npravnostno življenje ljudstva je še vedno pobeljen grob. Neolikanost, surovost in vraža pritisakajo še polovico italijanskega ljudstva ob tla in 17 milijonov prebivalcev ne ume ni pisati ni čitati; gospodarski odnošaji po deželi so še vedno stari, žalostni in obupni, in sic vos non vobis nificitates aves velja še danes — kakor pred letom 1800 — za skoro 12 milijonov italijanskih seljakov. To je isto prastaro ubožstvo, katero je provzročalo nemire za časa Rimljanov — in svoboda, ki je do sedaj cvetela po mestih, ni premenila v tem pogledu ničesar. Od devetinšestdeset provincij v državi sti le dve popolnem prosti malarije; Rimsko polje je opustošeno. Toskanska marema (močvirje), pontiniška močvirja in doline po Kalabriji izpuhtevajo smrt in pogubo. Kdo reši italijanskega kmeta iz njega gospodarske bede?! Razkopavati mora še vedno ptujo zemljo, stradati in potrpežljivo prenašati jarm, katerega so mu naložili od rojstva sem. Kdo reši državno upravo zistema, ki se vidi, kakor bi bil sestavljen od same nezaupnosti in nerazsodnosti? Kdo da državi dostojno meščansko pravosodje? Kažoč na močvirja, ki obroblyajo obročja, rekel je nekoč Baccarini: To so naše neodrečene pokrajine! Ali ne samo te pokrajine, ampak po Italiji je tudi veliko milijonov ljudi, ki čakajo odrešenja iz nevednosti in hlapčevstva.“

Tako dopis! Taka je torej slika o žalostnih odnošajih po Italiji. To sliko naj si naši intransigenti dobro ogledajo! In ako jih pogled na to sliko še ne spameti, jim ni pomoči in svet bo pomilo-

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

Gospod urednik!

Jaz sicer ne vem, katerega leta po Kr. r. je nastala dōba „kislj kumar“ in pa „pasjih dni“, nego jaz le trdim, da upliva letos prva močno na diplomate, časnikarje in druge take ljudi, ki jezdijo političnega konja nad in pod črto, ali pa tudi izven črte, dočim vplivajo „pasji dnevi“ letos na take vrsti ljudi, kakeršen je vaš dr. Angeli, in pa v Rimu Imbriani, tedaj: irredentarski geniji cum pleno titulo, ali pa na take Nemce in nemškutarje, kakeršen je župan dr. Nagy s svojo mestno svetovalsko kolono v Mariboru, in, si licet parva componere magnis — dr. Necker-mann, župan v Celji, „mit noch a par Mandln deutscher (brrr!) Art und Sitte!“

Na raznovrstno ljudij upliva letos: „pasji dnevi“ in pa „dōba kislj kumar“. Moj prijatelj — b — ki je nekđaj pri mesečnem svitu v Ljubljanskej „Zvezdi“ koval svoje prve triolete, a drvi zdaj nekje na Gorenjskem politične — paragrafe, rekel mi je nekoč, da se je obojih treba

ogibati: „kislj kumar“ kakor tudi „pasjih dni“; ti so bili baš njemu krivi, da je, mesto iti v „semenišče“, zašel — o času „pasjih dni“ na neko pošto, kjer je neka stvar (ki jej pravimo mi drugi: ženska), — dala mu — kal k prvim njegovim trioletom, — katere je potem jel kovati, dokler neso jeli mu presedati, — na glavi pa izpadati lepo počesani gosti lasje, katerih je jelo biti vedno manj, — zbog česar je opustil potem ta moj prijatelj — b — triolete, ter jih zamenjal s političnimi §§, katere so pa drugi „skovali“, a jih on le drvi — ali pa tudi oni njega — „wie man's halt nimmt“, — on je namreč — „sangvinikar!“

Tako sem se jaz prepričal, da „pasji dnevi“ močno vplivajo na ljudi, pa tudi na živali, zbog tega se jim ogibljem, namreč: ljudem, živalim in „pasjim dnem“, nego to mi ne brani, da bi ne opazoval kolikor toliko blizu, koliko eden ali drugi trpi pod tem uplivom! . . .

V kmalu preteklih letošnjih „pasjih dnem“ in tej dōbi „kislj kumar“ imate izvestno tudi Vi gospod urednik v Trstu dokaj grenkega — užiti, toda to Vas niti najmanj ne moti, da bi ne použili tudi

kake „kislj kumare“, če baš želja ali pa prilika tako nanese. Vse drugače pa je z nekaterimi otroci pokojnega Adama in Eve, ki ne pazijo ali pa še pazili neso, kako neizrečeno nevsmiljeno nesrečen ali „smolast“ — sit venia verbo! — zamore človek v „pasjih dnem“ postati.

Moj prijatelj Mefisto (živa podoba mrtve žalosti!) ženi se v letošnjih „pasjih dnem“ in — šel je nekega dne na „ogled“. Pride ves poten in potr v hišo krčmarja ki je ob enem oče njegove neveste, in — sevoda žene „in spe“. Predno je tedaj s tem očetom kaj o zadevi svoje žentive, recte o namenu svojega izleta v teh „pasjih dnem“ izpregovoril, povedal je, da je žejen, naj mu torej prinese pol litra „najboljše kapljice“. Krčmar mu ustreže in praša ob enem po vseh družih željah njegovega — želodca. (O srčnih željah prašati ga se je pa nekako ogibal!) — in ko je ta lačni in žejni „ženin“ povedal kar je želel, mu je krčmar postregel. — Ni mu prišlo na misel mojemu prijatelju Mefistu poprej svoje „srčne želje“ odkriti svojemu prihodnjemu tastu (?), dokler ga ni utrdilo tudi vino, a tedaj pa je jel tako jecljati o namenu svojega

prihoda, o ženitnih svojih koprnečih željah, da je ubogi krčmar jel se potiti strahu, češ, li ni morda tega njegovega prihodnjega zeta — mahoma udarila „kap“, ne le na srce, nego tudi ob enem kar v glavo in na — jezik. In zatorej zdihe globoko še jedenkrat in reče — potrkvši prijatelju Mefistu na ramo: „Prijatelj, ne zamerite, pa — ura je že pozna in vi ste močno trudni, le podajte se na voz ter idite domov lepo spat, o ženitnini pa bodeva morda po „pasjih dnem“ kaj govorila. Lahko noč! . . . Tableau!“

Moj prijatelj Mefisto je danes zdrav, a oženil se še ni v teh „pasjih dnem“, nego se bo stoprav, pa tako daleč ne, kakor je mislil, a tudi ne pri tako „finej partiji“ ne, kakor je računal, nego: „anu bo, anu ne“, kakor bi dejal naš Ribničan; — „toda denarja ne bo dobil na roke“ govori hudobni svet, in to bo tudi: „tiha podoba — žive žalosti!“ Oj — „pasji dnevi“, pa — ti dōba „kislj kumar!“

Gadobér,
svetojanski puščavnik.

vaje rekel: ti ljudje so sami sebi največji sovražniki. —t—

Odkrita tajnost iz-za kulis.

S—n. Pred mesecem dnij razpustila je Dunajska vlada irredentarsko šolsko društvo „Pro Patria“, in s tem zadala slednjič vendar jedenkrat temu italijansko-tihotapskemu mamonu udarec, ki mu je bil najbolj primeren. S tem mu je pa prerezala vlada tudi jedno glavnih žil, ki so služile v življenje temu, zdaj v bitstvu uničenemu „kadavru“. Dobro je, da je tako prišlo!

Da je vlada pokazala pri tem odločnem koraku vsaj nekoliko energije, koristila je s tem vsekako le interesom državnim, — ne le za sedanjost, nego trditi se sme, da tudi za prihodnost. A — nekaj „dobregra zrna“ ostalo je pa pri naslednjih tega razpusta tudi nam Slovincem v — korist, oziroma poduk.

Velikansk baš ta poduk ni, a brez jedra ni, in če ni druge „dragocenosti“ v njem, je vsaj ta, da je vreden, da si ga — zapamtimo!

Obče znano je, da sta bila nemški „Schulverein“ in pa „Pro Patria“ pravi „par nobile fratrum“. Vsak je hodil in deloval po svojih stezah in stezicah: njihju ost naperjena bila je proti nam Slovanom, njihju glavni smoter potujenje naše slovenske mladine itd. — seveda povsodi v slovenskih pokrajinah . . .

„Pro Patria“ je uničena, ne tako nemški „Schulverein“. Ko je bil vladni razpust proglašen, tedaj se je razvnela nevihta po vseh irredentarsko-italijanskih listih, gori v Rimu pričeni, notri do južnega rta laškega kraljevstva, in ropotu teh laških listov pritkavali so seveda tudi nekateri italijanski sodruzi v našem Trstu.

Pri tistej priliki oglašil se je bil pa tudi oficijelni organ italijanskega narodnega društva „Dante Alighieri“, „Capitan Fracassa“, ter v robatih besedah obsojal razpust „Pro Patrije“, trdeč, da so razlogi vladnega ukrepa povsem le navidezni itd. ter zatem pristavil: „Če smejo v Nemčiji (!) obstojeti če podružnice nemškega „Schulvereina“ svoje doneske pošiljati glavnemu odboru na Dunaj, bi tudi društvu „Dante Alighieri“ ne smelo se zabranjevati, podpirati „Pro Patrijo“ . . .

Kdor še ni tedaj do zdaj vedel, po kakih žilah doteka kri življenju nemškega „Schulvereina“, izvedel je lahko iz te razkrite tajnosti; da ima nemški „Schulverein“ tako zaslombo v Nemčiji (Berlinu in družih nemških trdnjavah), izvedeli smo nepričakovano baš pri tej priložnosti. In to je dokaj zanimiva tajnost — iz-za kulis! — Izvedeli smo jo, ker jo je — društvo „Dante Alighieri“ izdalo, rodila pa jo je nevoščljivost in maščevanje tega društva, češ, da vlada naša meri z dvojno mero, katera bi v zmislu zdrave logike morala postopati z vsakim takim društvom dosledno — pravično.

Da mi razpust „Pro Patrije“ na vso moč odobravamo, je brezdvomno, da pa nam je nemški „Schulverein“ po tej razkritej sliki — enako nevaren, kakor je bila „Pro Patrija“ na drugej strani, istotako ni za las dvomititi. Ali kaj naj mi Slovinci iz te zanimive tajnosti sklepamo?! Ne veliko, nego samo to-le: Kar je nemškemu „Schulvereinu“ dovoljeno, ni dovoljeno naši družbi sv. Cirila in Metoda, ker Slovanom v Avstriji vlada že iz nekakega principa ne pusti odveč svobodno dihati. Nemstvo in Italijanstvo postajeta v Avstriji ohola, odurna, na tihem spodkopujeta državne interese, a — postopa se z njima milo in mehko; poskusite pa en vinar podpore vzeti na korist družbe sv. Cirila in Metoda — iz katerekoli sosedne slovanske države, —

nastavila se nam bodo na prsa brez pardona najnovejša — sumničnja! Brrr! pa — dovelj!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Vsi češki listi obsojajo nemško pevsko slavnost na Dunaju. — katera se je vršila te dni — kot velikonemško demonstracijo. Tako smo sodili tudi mi. Ali dogodki pri tej slavnosti so jako poučni: kažejo nam, kake predprave vživajo pri nas Nemci. Nam se kaj rado prepove vsako javno slavnost „iz ozirov na javni mir in red“ — na Dunaju pa so se sešli nemški nacionalci iz vseh kotov obsežja matere Germanije, da javno in demonstrativno slave oni nemški duh, „ki ne pozna mejnikov“. No, to bi ropotali Dunajski listi, to bi šumelo mej nemško-radikalnim in oficijoznim vejevjem, ako bi mi Slovinci pri katerekoli priliki ne hoteli poznati mejnikov države naše. Njim je pa vse dovoljeno — „nemški duh“ giblje se svobodno, kakor mu drago. Pri vsej tej stvari nam samo neka malenkost ne ugaja: „nemški duh“ je našemu državnemu interesu istotako nevaren — ali morda še nevarnejši, — kakor so nevarni izgredi italijanske irredente.

In ob neprikladnejšem času neso mogle priti te nemške slavnosti: šanse za češko-nemško spravo, ki so že tako dokaj slabo stale, so se še shujšale. Dogodki pri tej slavnosti so Čehe poučili, da nas hočejo smatrati za državljane II. vrste; to je pa na novo razvnelo duhove po Češkem. O tej vzbujenosti priča nam govor poslanca dr. Herolda, katerega je govoril pred svojimi državnozbornimi volilci dne 17. avgusta. Rekel je: „Češki narod ni zahteval nikdar koncesij. Ker so pa narodu češkemu vedno kratili njega pravice, naraščala je nezadovoljnost bolj in bolj in se pojavila pri zadnjih deželnozbornih volitvah. Narod je sprevidel, da po tej poti ne smemo dalje. Dunajske punktacije naj bi dovele do sprave mej Čehi in Nemci. Češko ljudstvo je bilo vedno za spravo; večkrat je ponudilo Nemcem svojo roko, ali Nemci so jo odbili. Jasno je, da nas ta „sprava“ ne bode dovela do prave sprave, ampak da bo začetek novim, silovitim bojem. Že ukaz Pražkega nadsodišča uradnikom, da se drže postave, smatra se za „koncesijo“, kakor da bi bili Čehi izven postave. Kadar-koli narod češki kaj zahteva, pravijo, da je proti državnemu interesu. K atributu naroda pripada tudi politički jezik. Mi nemamo pravice, da bi zapravili to, kar sestavlja narodno življenje. Sprava, koja bi od nas kaj takega zahtevala, se mora zrušiti. Sprava mora sloniti na mejebojnem zaupanju. Zato pa je tako velik upor proti sedanji „spravi“. Te „sprave“ ne bo mōdi dognati. Sprava se mora dognati z našim narodom; epizoda sprave z Nemci je završena: pri tej akciji ne bode sodeloval narod češki. Strankarstvo mej nami mora prenehati, vsakdo naj vstopi v vrsto hrabrih boriteljev. Ves narod se mora organizovati v jedno skupnost, mej nami bodi eden sam tabor. Sprava se ne sme dognati samo za Češko ampak za vse dežele češke krone, Moravske ne smejo germanizovati. Držimo se svojega prava. Še nikdar se ni dogodilo, da ne bi narod priboril svojega prava, ako je v žalostnih časih kazal trdno voljo. Zadnje besede dr. Herolda so nadobudilne; nadejati se je, da preneha bratski boj po Češkem. Ako bi to bila posledica nemškim demonstracijam na Dunaju, smemo biti zadovoljni.

Dne 20. avgusta so bile deželnozbornske volitve v Koroških kmečkih občinah. Letošnja volilna doba je pokazala, da nemški konservativci na Koro-

škem — na katerih sodelovanje smo se zanašali — nemajo nikačega upliva. Zato pa nismo dosegli onih vspehov, katere smo s prvega pričakovali. Toda brezvspešen ta volilni boj ni bil; kajti osvedočili smo se, da se narodna zaves mej Koroškimi Slovenci vedno širi, da smemo radostno vsklikniti: Korotan še ni izgubljen! Z ogromno večino smo pa zmagali v Velikovicu, kjer sta bila izvoljena naša kandidata Einspieler in Muri. Izmed 112 volilcev prišlo jih je 109 na volišče. Živeli zavedni volilci!

Vnanje države.

Povodom bivanja nemškega cesarja na Ruskem piše „Grazdanin“: Od prvega pohoda nemškega cesarja v Peterburg se v Rusiji ni ničesar premenilo. Cesar Viljem se bode prepričal, da se Rusija bavi se svojimi notranjimi zadevami; razložek bil bi le-ta, da se Rusija more sedaj ponašati z dokazi svojega plodonosnega notranjega delovanja, dosledno pospešujočega nje miroljubno vnanjo politiko. V Nemčiji se pa je v teku teh dveh let mnogo premenilo; če se tudi mér vnanje politike ni premenila, ali osebe so druge, ki vodijo to politiko. Nemški cesar došel je k nam z generalom Caprivijem mesto z odstopivšim Bismarkom. Prememba ta ima ta pomen, da je vodstvo vnanje politike prešlo iz rok državnega kancelarja v roke cesarja samega. Tako se je zjednačil položaj obeh vladarjev glede vnanje politike: vodstvo je osredotočeno v vladarju samem — tu in tam. Zato je sestanek obeh vladarjev velepomemben. Rečena prememba je velika dobrota za svetovno zgodovino in človeštvo. Rusija ni nikdar dvojila, da je bil pokojni Viljem I. že po podedovanej tradiciji njej velik prijatelj; ali historiska istina nas sili pripoznati, da je bila uprav takrat politika Nemčije proti Rusiji — vzlic cesarjevej ljubezni — tako zavratna in dvoumna, kakor nikdar poprej; in to iz jedinega vzroka, ker smo imeli poleg politike obeh cesarjev še posebno Bismarsko politiko. Vsa zatrdila sedaj brezvplivnega Bismarcka ne morejo zbrisati historiske istine, da je Bismarek — s pretvezo, da ne pozna želja Rusije — to storil, kar Rusija ni hotela. Sedaj se pa evropski diplomatje ne nahajajo v sitnem položaju, da bi morali preiskavati, kje se cesar začenja in kje se kancelar neha. Pri tej misli si ne moremo kaj, da ne bi z veseljem pozdravili ta novi pohod nemškega cesarja v Rusijo“.

Nemški listi so bili raztrosili vest, da je Srbska vlada izročila jako ostro noto Dunajskemu kabinetu. Vse to ni res. Srbska vlada je temveč v posebnej noti izrekla željo, da bi se spor mirnim putem poravnal.

Radi macedonskega cerkvenega vprašanja sti začeli Srbska in Črnogorska vlada skupno delovati. Srbski poslanik v Carigradu, Stojan Novakovič, imel je pogovor z Grškim patrijarham, kateri poslednji je nekda obljubil, da hoče pospeševati imenovanje srbskih škofov v Starej Srbiji. Grški poslanik postopa ob tem vprašanju samostojno.

Angleški parlament odšel je na počitnice. Konservativno ministerstvo Salisbury pač ne more s ponosom kazati na delovanje zadnjem zasedanju tega parlamenta. Umaknila je vse svoje predloge, da si je le ohranila golo življenje in tako preprečila pomirjenje z Irsko.

Braziljska provizijska vlada je izdala naredbo, da se mora vsakdo najpoprej civilno poročiti, potem še le cerkveno. Duhovnika, ki bi koga poročil, ne da bi bil poprej sklenil civilni zakon, kaznovali bodo 6 meseci zapora in primerno denarno globo.

D O P I S I.

Barkovlje, v mesecu avgusta 1890. (Izv. dop.) Celo vrsto desetletij stoji že

Barkovljanska cerkev na mestu, kjer so jo postavili pradedje sedanjih Barkovljanov. Pred cerkvijo rastejo dve ponosni lipi — po starej slovenskej navadi — kar je dokaz, kakih običajev so se držali naši predniki. In vsaj pred starodavno stolno mestno cerkvijo sv. Justa rastejo tudi stare košate lipe, katerih ni pa gotovo zasadi nobeden potomec nekdanjih slavni Rimljanov! In glejte! imenovana Barkovljanska cerkev jela je pred časom v oči bōsti nekateri v Barkovlje dole tuje, kakor: že znanega čudnobradatega človeka in dva mestna svetovalca. Že znani možicelj ne bi napravil mnogo sam za-se — čeravno ima v mestnej magistratnej kolibi zmagonosne protektorje ala „sangue purissimo“ Pimpach itd. —, ko bi ga ne podpirala imenovana svetovalca! Enako je bilo tudi glede prostorov ubozih Barkovljanskih ribičev za sušenje mrež. Ob lastnež naš se je javno repenčil ter očitno kazal svoj srd proti ubogim ribičem, imenovana dva gospoda pa sta mu pomagala. In veste zakaj? Sklenili so napraviti vrt na prostoru pred luko, kjer so do tedaj ribiči mreže sušili, da bi s tem zadobila večjo veljavo posestva imenovanih gospodov. Toraj: ubogi Barkovljanski ribiči naj le poginijo in živé naj le v Barkovlje došli tujci, ki so že tako bogataši. In vender se najde med Barkovljani ljudij, ki se jim klanjajo. Barkovljani ne vesteli, da imenovana mestna svetovalca Vas bolj potrebujeja, nego Vi njihju? Jeden si je zgradil v našej vasi kopaljšče, katero mu donša tisočake dobička; drugi si je pa nakupil mnogo ozemlja po razmerno nizkej ceni, da ga sedaj drago prodaja. Tujci pridejo torej v Vašo vas, da se obogate, potem pa Vas — v zahvalo — zatirajo ter nazivljajo se ščavi! Glede „oblastneža“ so se vendar jako spametovali Barkovljani; nobeden ga ne pripozna za župana, smatrajo ga za tako potrebnega, kot je potrebno pri vozu peto kolo! Ali predaleč bi prišli s stvarjo, ako bi se hoteli s tem baviti; vrnimo se spet k Barkovljanski cerkvi. V minolem zasedanju Tržaškega mestnega sveta se je stavlil predlog, po katerem bi se imela podreti sedanja Barkovljanska cerkev, dotični prostor prodati ter sezidati novo cerkev na drugem mestu. Ta predlog, kateri je bil delo zgorajimenovanih gospodov, je bil spet enacega pomena, kakor oni glede prostora za sušenje mrež. Na prostoru, kjer stoji sedaj cerkev, sezidali bi potem kake tovarne, oziroma hiše za tujce, in posestva gg. Cesara in Artellija, katera so skoraj tikoma cerkve, postala bi potem toliko dražja! Prostor okoli sedanje Barkovljanske cerkve je služil nekdanj za pokopališče; tam leže zakopani dedje in pradedje sedanjih Barkovljanov, in na tem svetem, dragem nam prostoru naj bi se zidale tovarne (fabrike), v katerih bi proklinjali furlanski delalci svoje grozne kletvine in peli svoje ostudne pesni? Ne, do tega ne sme nikoli priti. Ako bi imelo do tega priti, naj se vzbude Barkovljani, ter protestujejo kot en mož proti tej zlobnej nakani tujcev. Barkovljani! čuvajte ono sveto zemljo, kjer spe večno spanje prvi Barkovljani; ne pustite, da bi teptali tujci se svojimi nogami grobove vaših pradedov kateri so ljubili in cenili edino le rodni svoj slovenski jezik. Še drugo namerava lahonska gospoda. Sedanje (novo) Barkovljansko pokopališče nameravajo popolnoma odstraniti, a Barkovljani naj bi pokopavali svoje mrtvece na oddaljenem mestnem pokopališču. Nekoliko let naj bi stalo dotično Barkovljansko pokopališče prosto, a potem bi dotični prostor pokupili tujci, ter si gradili svoje hiše nad grobovi očetov sedanjih Barkovljanov. V Barkovljah naseljeno kozjebredati človek, govoreč že pred nekaj leti o svetovnem „napredku“ (progressu) se je izrazil, da mora iti strani imenovano pokopališče. In glejte! S pomočjo svojih gospodov prijateljev je spravil ta človek celo zadevo v mestni zbor. —

Barkovljani: Tuji so došli v Vašo vas in sedaj Vam hočejo v zahvalo premešati Vaše pokopališče in Vašo cerkev!! Ona petorica domačih Barkovljanskih renegatov, kateri se klanjajo imenovanej osebi, ni pač vredna, da hodi — po lastnej materinej zemlji.

Proti zlobnim nakanam imenovanih gospodov pa bodo gotovo vsi Barkovljani odločno protestovali in nikakor ne bodo dopustili, da bi tuji k svojimi nopami teptali grobove njih očetov, ter nad temi grobovi preklinjali zlobne svoje kletvine, ter tuliti moralo žaleče pesni! X.

Domače vesti.

Umrli je dr. Josip Rabi, poznan odvetnik in predsednik tukajšnjega društva: „Schiller-Verein“. Pokojni je bil, da si Nemeč, nam Slovanom pravičen.

Umrli je gospa Alojzija Goriup, mati poznane odlične rodbine na Proseku.

Imenovanje. Njeg. Veličanstvo presv. cesar je imenoval starejšega kanonika pri Tržaški prestolnici veleč. g. Uemana skolastičkim kanonikom pri istej katedrali. Čestitamo!

„Slovansko pevsko društvo v Trstu.“ Vlada je potrdila pravila tega društva. I. občni zbor se bode sklical tekom meseca septembra.

„Del. podp. društvo“ praznuje jutri obletnico blagoslovljenja društvene zastave. Z jutraj ob 7½ uri zberó se udje in odborniki v prostorih društva, Via Molin piccolo št. 1. Od tod odidejo z godbo, društv. zastavo in odborom na čelu v cerkev sv. Antona novega, kjer jih pričakujejo v svečanih oblekah udinje in odbornice. Točno ob 8. uri začne se sv. maša, pri kateri pejejo društv. pevci skladbo „Slava Stvarniku“; po maši vrnejo se udje in odbor — spremljevanji z godbo — istim potem v društvene prostore. — Popoludne ob 6. uri je v okinčanem vrtu „Mondo nuovo“ veselica z naslednjim programom: 1. Jenko: „Naprej“, svira godba. 2. Verdi: Sinfonija iz opere „Nabukodonozor“, svira godba. 3. Gjurjo Eisenhut: „Ustaj rode“, poje zbor. 4. Nagovor predsednika in 5. „Cesarska pesem“, svira godba. 6. Brajša: „Predobri Bože“, poje zbor s spremljevanjem orkestra. 8. Rieder: „Slovanski potpourri“, svira godba. 8. Gjurjo Eisenhut: „Na Savi“, valcer, poje zbor s spremljevanjem orkestra. 9. Kosovel: „Slavnostna koračnica“, svira godba. 10. Noll: „Sokolova koračnica“ svira godba. 11. Ivan pl. Zajc: „Koračnica“, poje zbor. 12. Withe: „Četvorka“, svira godba.

Opazka. Odrpto je tudi kegljišče, kjer se igra na dobitke. Mej posameznimi točkami palili se bodo umeteljni oguij.

Rekurz odbora „Tržaškega Sokola“ proti znanemu ukrepu c. kr. okr. glavarstva v Gradiški, povodom namerovanega izleta v Devin, je c. kr. namestništvo odbilo iz ozirav na „javni mir in red“.

Sokolska slavnost v Celji. Kakor pozivemo iz pisma, doposlanega od odbora „Celjskega Sokola“ bode slavnost ta tako velikanska, kakoršne še ni videl Spodnji Štajer. Udeležilo se je bode na tisuče občinstva. Kar pa bode posebno povečalo sijaj in pomen te slavnosti, je okolnost, da se je bodeta udeležila bratska nam naroda: hrvatski in češki. Slavnost ta bode visoko dvigajoč se mejnik na dolgej trnjevej poti, katero morajo hoditi štajerski Slovenci boreč se za svoja narodna prava. Gledé na veliko važnost in veliki pomen te slavnosti, pač ni mogel odbor „Tržaškega Sokola“ druzega storiti, nego skleniti, da se društvo korporativno udeleži te slavnosti; kateri svoj sklep je tudi že javil odboru „Celjskega Sokla“. Sklep odbora „Tržaškega Sokola“ bode izvestno odobril vsak razsoden rodoljub, kajti zadnji čas je da si Slovenci podamo bratske roke o d

periferije do periferije. Odbor „Celjskega Sokola“ je pisal odboru „Trž. Sokola“ povdarjajoč, da mu je posebno na tem ležeče, da se Tržaški rodoljubi udeleže gori rečene slavnosti. Domovinska naša dolžnost je torej, za to skrbeti, da bode Tržaško zavedno slovenstvo dostojno zastopano. Odbor „Trž. Sokola“ je že storil potrebne korake, da bode izvršili to svojo dolžnost. Pozivu odbora odzvalo se je primerno število Sokolov. Ker pa je večina članov Sokola neimovita in bi posamičnika jako hudo zadelo, ako bi moral vse stroške — kateri bodo precejšnji — sam plačati, smatra odbor „Tržaškega Sokola“ za svojo dolžnost, apelovati na požrtvovalnost imovitih Tržaških rodoljubov, da ti-le pripomorejo, da se nekaterim Sokolom, ki se udeleže rečene slavnosti, breme nekoliko olajša. V ta namen priredi „Sokol“ v soboto, dne 30. t. m., veselico z jako zanimivim programom in uverjeni smo, da se bodo naši rodoljubi v obilem številu udeležili te veselice ter s tem pokazali, da še neso zamre simpatije, katere so vedno gojili do vrlega našega „Sokola“.

Volitve volilnih mož v političnem okraju Voloskem vrše se ugodno. V Lovrani in v Kastvu bili so jednoglasno voljeni naši možje. V Podgradu bil je hud, 12 uren boj, a zmagali so slednji z neznatno večino možje, ki bodo volili naša kandidata. Tu pa ni govora o političnem nasprotstvu, ampak boj so zakrivila osobna nasprotstva, katera znajo dobro izkoristovati nekateri uradniki.

Iz Komna na Krasu se nam piše: Dne 28. t. m. praznovala je tudi občina Komen veseli — to je, rojstni dan Našega primilega vladarja in cesarja Franja Josipa I. Že na predvečer nznanjali so topiči in veličastno pritrkovanje zvonov sivemu in golčevemu Krasu veseli dan, isto tako 18. t. m. ob zori. Ob 9. uri bila je slovesno sv. maša z zahvalno pesnijo in blagoslovom, katero sveto opravilo je naš preč. g. župnik Harmel opravljal. Cerkevnege ptja sicer ni treba da omenjam, kajti po smrti preč. tukajšnjega župnika gosp. Doljak-a in po odhodu v Škerbino učitelja g. Luznika je isto — žal — do najnižje stopinje propalo. Kdo je temu v Komnu kriv, naj pa častiti bralec sam sodi. —

Svete maše in cerkvenega opravila vdeležilo se je tukajšnje slavno starašinstvo, se svojim spoštovanim županom na čelu; c. k. okraj. sodnije in c. k. davkarije uradniki in korpore, tukajšnji c. k. orožniki, več druge gospode, pa nižjega ljudstva v obilnem številu.

Po dokončanem cerkvenem opravilu sešlo se je naše slavno starašinstvo v gostilni g. Mirosl. Švara in pri kupci vršilo se je več napitnic presvetlemu cesarju in celej cesarske rodbini.

Opozoriti moram tudi, da ta dan je bila naša občina z mnogobrojnimi zastavami — narodnimi in avstrijskimi — okrašana in do pozno v noč praznično oblečena.

S tem smo Kraševci zopet pokazali, da nas veže popolna udanost da presvetlega našega cesarja in cele Habsburške hiše. Komenčan

Iz Planine se nam piše: (Vilharjeva slavnost). Ko je podpisani odbor čitalnice Planinske dne 1. avgusta po časnih razglasil, da nameravajo tukajšnji rodoljubi letos po vsakej ceni praznovati slovesno odkritje spominske plošče svojega rojaka M. Vilharja ter oživiti mej Slovenci spomin na njegove pesni in skladbe, nadejal se je po pravici, da se bode slovensko občinstvo, zlasti po Notranjskem, za ta narodni praznik na prvi hip vnelo in na prošnje odborovo za blagovoljno podporo z obilnimi prispevki odzvalo. A britko smo se prevarili. Nekdanja navdušenost za narod in dom se je ohladila mej Slovenci, čedalje bolj izginevajo iz spomina zasluženi bojevnik, ki so v nevarnih

časih narod budili in neutrudnemu delu za njegovo čast in blagostanje posvetili vse svoje moči. Današnji svet se zanima edino le za praktične potrebe. Prejeli smo za slavnost le nastopne doneske: g. dr. Vošnjak 5 gld., g. župnik Fr. Klemenc 5 gld., rodoljublje iz Šempetra 6 gl. in oni iz Gorenje Pivke 5 gl. 80 kr., neimenovan 3 gl., vkup tedaj 24. gld. 80 kr. Očividno je, da s to pičlo narodno milostinjo nismo vzmožni prirediti slavnemu Vilharju dostojnega praznika, naj bi tudi svoje moči napeli do skrajne meje. Premalo nas je zavednih domačinov in še ti imamo nepričakovanih zaprek brez števila. Zategadelj smo primorani zaradi nedostatnih pomočkov opustiti za zmiraj misel na slovesno odkritje Vilharjeve spominske plošče, pač pa napravi čitalnica dne 8. septembra (ne tedaj 24. avg.) svečano besedo Vilharju v spomin, na katero že danes vabi vse slovenske rodoljube, v prvi vrsti Notranjce. Zanimivi program, kateri bode obsegal največ proizvode Vilharjevega veleuma, se bode objavil pozneje. Zgoraj navedene zneske dobijo daritelji nazaj. Odbor čitalnice.

Vilharjeva slavnost v Planini — preložena. Vsled nekaterih ovir in zadržkov, ki so slavnostnemu odboru v zadnjih dneh se prouzročili, bil je le-ta primoran preložiti slavnost na dan 8. sept. t. l. — Dotični krogi in rodoljubi, do katerih se je obrnil odbor v podporo in pomoč — bodisi že v kateremkoli oziru — naj torej store svojo narodno dolžnost, kar je v njih moči!

Iz Nabrežine se nam piše: Preteklo nedeljo slavila je tukajšnja občina 40letnico dušnega pastirovanja našega č. gosp. vikarja I. M. Županstvo napravilo je lep slavolok pred cerkvijo z napisom: „Častitanja svojemu duhovnu k 40letnici“. Cela občina je bila okrašana se zastavami, posebno trg pred cerkvijo. Zvečer pa je bil ta trg razsvetljen z umetnimi ognji in raketi in pevci so zapeli nekaj krasnih naših pesmic. In ko je nekdo opomnil, da danes praznujemo 40letnico svojega čast. g. vikarja, zaorili so „živio“-klici po celem trgu. No, pa saj naš č. g. vikar si je tudi zaslužil to udanost, zvestobo in ljubezen svojih vernih. Ne-le, da nam je sprosil v dolgem svojem bivanju med nami mnogo božjega blagoslava, predelal je on celo sedanjo cerkev tako, da iz prejšnjih časov do danes ni ostalo druzega kot zidovi in dve spovednici. Vse drugo se je, ali prodalo ali pa novo naredilo pod njegovim vodstvom. Zraven unetosti za božjo čast, bil je pa vedno naš č. g. vikar tudi prav dober Slovenec. Zatorej mu zakličemo tudi mi: Bog ga ohrani še mnoga leta!

Iz Gorice se nam piše: „Izvedeli smo iz gotovih virov, da se kupčija z olupljenimi in na solnno posušenimi češpljami dobro začinja in je tudi upati, da se bodo naši kmetje lahko nekoliko oddahnili. Nekoliko italijanskih prekupcev že leta po deželi, kateri se hočejo, kakor po navadi, na račun ubozih kmetov okoristiti. V to jim služijo zvižaje in laži. Opozorujemo tedaj naše kmete, da se dobro držé s svojim blagom, kajti nadejati se je dobre kupčije z Angleško in Ameriko. Zadnji čas je, da si naši pridelki pribore svojo pravo vrednost.“

Miren opazovalec slov. trgovine.

Iz Barkovelj se nam piše: Pohvaliti moramo g. Antona Pogorelca, kateri je tudi letos — kakor prejšnja leta — povodom rojstvenega dne presvetlega cesarja krasno razsvetlil svoje poslopje ter s tem pokazal zvestobo svojo do cesarske hiše naše. Istotako moramo pohvaliti veleč. g. župnika Barkovljanskega, kateri je rečene dne opravljal slovesno službo božjo, pri kateri so bili navzoči vsi cesarski služabniki in dosti pobožnih ljudij. Le žalostno je, da živi v Barkovljah nek strupen človek, ki je nevarnejši nego kužna bolezen.

F. Vraničević, v imenu več družih.

Šolstvo v Tržaški okolici. Minolo leto je bilo nastavljenih na ljudskih šolah v okolici 20 učiteljev, 20 učiteljic in krščanski nauk je podučevalo 15 duhovnikov. Obiskovalo je te šole 1539 dečkov in 1358 deklic, vkupa 2897 učencev oziroma učenk. Leta 1881/2 brojile so te šole 1811 učencev, število zadnjih se je torej pomnožilo za 11%.

Vinska letina obeta letos ugoden pridelek, ako Bog obvaruje vinograde huđega vremena. Dalmacija obeča bogat pridelek ako pred trgatvo vdobi blagodejnega dežja; enako je upati tudi v Istri, kjer pa vlada sedaj huda suša. Tudi v Tržaški okolici se je nadejati precejšnje vinske letine, treba nam je pa pred vsem dežja, da se trta nekoliko ukrepi, kajti suša je začela povsod hudo pritiskati; vročina je ves ta teden uprav neznosna, kajti v Trstu imamo 35—36° R. namreč navadno neapolitansko toploto. Po nekod po Krasu in Ipavskem se je pokazala, kakor čujemo, tudi strupena rosa. Koder so ob pravem času škropili, je listje povsod lepo zeleno, drugod pa rumeno. Pokazalo se je tudi, da je mladje, ki je bilo lani dobro škropljeno letos dobro zarodilo in bujno rase, v tem ko so ovelo ter imajo prav malo in slabega grozdja one trte, koje je že lani napala strupena rosa. Opozarjamo zategadelj vinorejce, da je še čas škropiti in nikdo naj tega ne opusti ako hoče vsaj les za prihodnje leto rešiti.

Kot sodeleznico zadnje tatvine v deželnej blagajnici v Istri so zaprli tudi grofinjo Rigo, soprogo blagajničarjevo. Že več let živela je z možem prav razkošno ter zapravljala denar iz deželne blagajnice. Malo časa pred zaporom je izročila dvem svojim netjakinjam zavoja rekoč jima, da se v njih nahajajo vrednosti, ki jih lahko porabijo. Zavoja sta prišla v roke sodnej oblasti; v njih so našli 600 gld., čeprav so dan zapora natančno (!) preiskali blagajnika in njega stanovanje ter vse pozapečatili. To je bil pač dobro sporazumljen zakonski parček!

Razpisana je ustanova kanonika Jakob Černe-ta letnih 105 gld. Pravico do te stipendije imajo sorodniki M. Ant. Černe in Marije Zlobec iz Tomaja, na to prosilec iz Opčin, Banov, Trebič, Sv. Križa, Kontovelja in od Piščancev; za temi župljani tomajski in slednjič prosilec iz Trsta in okolice. Prošnje do 15. septembra pri mestnem magistratu.

Mesto gozdnega čuvaja se odda pri c. kr. gozdarskem upravnistvu v Motovunu v Istri. Prošnje do 5. septembra pri istej upravi.

Nevestam! Mestni magistrat razpisuje natečaj za podeljenje dveh dot, vsaka v znesku po 260 gld. iz ustanove udove Antonije Clivio. Pravico do teh dot imajo ubožna dekleta poštenega delalskega stanu, čednega obnašanja, katoliške vere, katere namerujejo se poročiti v dobi enega leta po podelitvi dote. Prošnje s prilogami: krstnim listom, zdravniškim, nrvnostnim in družini spričevali se ulagajo pri mestnem magistratu do 15. septembra.

Bratje „Sokoli“!

Oni bratje člani, ki nameravajo se udeležiti izleta v Celje, pridejo naj v torek dne 26. t. m. ob 9. uri zvečer na pogovor v prostore „Del. podp. društva“. Na zdar! Odbor.

Javna zahvala

častitemu gospodu Dragotinu Martelancu, predsedniku pevskega društva „Adrije“, predsedniku podružnice sv. Cirila in Metodá na Greti itd.

Častiti gospod! Da je sedaj naša spomenica na c. kr. pomorsko vlado v vseh točkah ugodno rešena in nam zagotovljena pomoč, to je Vaša zasluga. Vi ste nas pred vsem opozorili, kako naj si pomagamo, izdelali ste nam tudi spomenico in poskrbeli, da se je nabralo blizu pol stotine podpisov. S tem ste pokazali, da se ne

brigade le za narodnostni napredek v Barkovljah in po okolici, ampak da zapazite in uporabite takoj vsako priliko, kjer se da tudi v gnojnem obziru kaj zboljšati in zboljšati stanje milega Vam naroda! Naj Vam bo izrečena tu za vse to naša najiskrenejša zahvala. Živel vrli rodoljub — dika vse okolice!

V Barkovljah 21. avgusta 1890.
(Slede podpisani). **Barkovljanski ribiči.**

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaja na debelo blago za gotov denar).

	Cena od for. do for.
Kava Moca . . . . . 100 K. 132.— 134.—	
Rio biser jako fina	—
Java	128.— 129.—
Santos fina	112.— 113.—
„ srednja	107.— 108.—
Guatemala	118.— 120.—
Portorico	133.— 135.—
San Jago de Cuba	136.— 137.—
Ceylon plant. fina	133.— 136.—
Java Malang. zelena	118.— 119.—
Campinas	—
Rio oprana	—
„ fina	114.— 115.—
„ srednja	107.— 108.—
Cassia-ligne v zabojih	28.50 29.—
Macisov cvet	390.— 400.—
Inger Bengal	20.— 21.—
Papar Singapore	61.— 62.—
Penang	51.— 52.—
Batavia	52.— 53.—
Piment Jamaika	37.— 37.50
Petrolej ruski v sodih . . . . . 100 K.	7.50 —
„ v zabojih	8.50 —
Ulje bombažno amerik.	32.— 34.—
Lecco jedilno j. f. gar.	41.— 42.—
dalmat. s certifikat.	44.— 45.—
namizno M.S.A. j. f. gar.	53.— 54.—
Aix Vierge	64.— 66.—
„ hno	60.— 62.—
Bočiči puljski	9.— —
dalmat. s cert.	— —
Smokve puljske v sodih	— —
„ v venci	19.— —
Limoni Mesina . . . . . zaboj	11.— 12.—
Pomeranči Puljske	— —
Mandiji Bari La . . . . . 100 K.	93.— 99.—
dalm. La. s cert.	100.— 102.—
Pignoli	— —
Ris italij. najljepši	19.25 19.75
„ srednji	18.— 18.50
Rangoon extra	16.25 —
„ I.a carinom	15.— 15.25
„ II.a	12.25 12.50
Sultanine dobre vrsti	46.— 50.—
Suho grozdje (opna)	19.— 20.—
Oibebe	— —
Slaniki Yarmouth . . . . . sod	— —
Polensrke srednje velikosti 100 K.	39.— 40.—
„ velike	— —
Sladkor centring v vrečah certifikat.	31.— 31.5
Fazol Coks	— —
Mandeloni	9.25 —
svetlorudeči	— —
temnorudeči	— —
bolinjski	9.25 —
kanarček	— —
beli, veliki	9.50 —
zeleni, dolgi	— —
„ okrogli	— —
mešani, stajerski	— —
Maalo	85.— 87.—
Šenc konjsko	2.— 2.50
„ volovsko	2.00 2.80
Slama	2.— 2.80

Dunajska borza

22. avgusta.

Evropski dr. dolg v bankovcih	gid 88.10
„ v srebru	89.75
Zlata renta	107.95
5% avstrijska renta	101.15
Delnice narodne banke	169.—
Kreditne delnice	306.75
London 10 lir sterlin	113.30
Francoski napoleondori	9.01
C. kr. evkinci	5.39
Nemške marke	15.47

FILIJALKA e. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.
V vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2 1/2% 30-dnevni odkaz 2%
8- 2 1/2% 3-mesečni 2 1/2%
30- 3% 6- 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu, pripozna se nove borostra tarifa na temelju odpovedi od 17. novembra, 21. novembra in 13. decembra.

Okrožni oddel.
V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt, Inmost Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja
vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-16 pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.
Na jamčevne listine pogoji po dogovoru, 2 odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.
Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 17. februarja 1890. 15-24

†
Tužnega srea javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo, našo preljubo nepozabljivo mater, oziroma taščo in staro mater, gospo

Alojzijo vdovo Goriup, rojeno Spanger

po dolgej mučnej bolezni v 64. letu svoje dobe, prevideno sè sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 3. uri zjutraj poklicati k sebi v boljše življenje.

Truplo nepozabljive rajnce bude danes v soboto 23. t. m. ob 5. uri popoldan prenešeno na tukajšno pokopališče v družinsko rakev. Svete maše brale se bodo v župnijskih cerkvah na Proseku in Kontovelju.

Prosek, 22. avgusta 1890.
Ivan Goriup Ema Goriup, roj. Daneu
Alojzij Goriup Felicita Goriup, roj. Gerlanec
sinova. snaha.
Alojzij, Ivo, Ema vnuki.

Živic in družb. v Trstu

imajo v svojej zalogi, ulica Zonta št. 5, vsakovrstne stroje za kmetijstvo in vsako drugo rabo, kakor tudi vse za stroje potrebne. Posebno priporočajo s e s a i k e (pumpe) za kalarje vode, pretakanje vina, gasenje požarov, škropljenje trt in drevja; cevi za vodovode in vsako drugo rabo izlitega in kovanege železa, svineca, kaučuka, lana; mlatilnice in čistilnice za žito, mrvilnice za koruzo, slamoreznice, stiskalnice in mastilnice za grozdje itd.

Prodajajo le iskušeno izvrstno vnanje in domače, garantirano blago po niskih cenah, ter je razpošiljajo prosto carine po deželah.

Ker se bliža čas trganje grozdja, priporočamo naše trdne tiskalnice in mastilnice (preše in mlince za grozdje.)

Stroje pri nas kupljene popravljamo kadar je potreba in priskrbimo za porabljenje njih delo, druge.

Schivitz & Comp.

Soba v najem

s pohištvom ali brez njega s hrano ali brez nje. —
Ulica Fontanone šte. 18.

VABILO.

V nedeljo dne 24. avgusta t. l. ob 4 1/2 uri popoldne bode 2-2

cesarjevič Rudolfova vilenica v Divači svečano razsvetljena.

Ob tej priložnosti bode v vilenici godba igrala vesele poskočnice.

USTOPNINA ZA OSEBO: 50KR.
K obilnemu obisku vabi

Gospodarski svet v Divači.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v svih kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883
Glavnica društva . . . . . gld. 3,300,000—
Reservni fond od dobičkov 536,622 02

Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje . . . . . 150,000—
Reservni fond za poštne in premikanja vrednostnih efektov . . . . . 161,500—
Premijska rezerva vseh oddelkov 7,342,780 39

Reserva za škode . . . . . 267,601—
24-16 V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih 16,954,118 57

Skupni znesek vseh škod plačanih od 1-38 do 1883 gld. 114,949,847 05

Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo, št. 2 (v mestnej ul.)

AVGUST BRUNNER TRST
Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železolivnica Die Maschinen-Fabrik und Eisengießerei von August Brunner

prevzame vsa sem spadajoča dela kakor: STROJE, PREŠE, SESALKE, ŽELEZNA OMREŽJA, STOLPE, CEVI, večja in manja POPRAVLJANJA.

August Brunner übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als: MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, SAULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN. Nach dem Inlande zollfrei.

Za notranje dežele prosto carine. Telefon št. 291. 3-12

Riccardo Dinelli

Via S. Lazzaro št. 15, Trst.

Zaloga alabastra vsake kvalitete in oblike.

Tovarna za gips

različnih vrst na drobno in debelo. Izdeluje kipe iz gipsa po niskih cenah. 30-44

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesionovana črta, od e. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesionovani zastop 27-42

Ludwig Wielich

na Dunaju, IV Weyringergasse 17, ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Mejnarodni promet prve Primorske družbe za prevažanje mēblev KONRAD EXNER

via Squero Nuovo št. 7, skladišča via Ferriera št. 9 (Telefon št. 265) v Trstu.

Podružnice v Pulji, Gorici, na Reki in v Opatiji Zavod za shranjevanje mēblev in efektov. Prevažanje mēblev vzprejemlje se na vse strani. — Razpošiljajo in vzprejemljejo se v varstvo kovčegi, zaboji, koši itd.

Trgovinska agentura državnih železnic. — Spedijski bureau e. kr. južne železnice v OPATIJI.

Redna dovažanja in odvažanja do in od parnikov — Nakladanja in razpošiljanja na vse strani. — Zastopniki v vseh mestih doma in v inozemstvu. Služba za poštno in hitro pošiljanje in pošiljanje 8-8 priljago.

Glavna agentura paroplovnih družb za Istro in Dalmacijo.

NB. Prazni vozovi za prevažanje mēblev odpošiljajo se točno na vse postaje. Informacije točne in gratis. Vprašanja je stavljeni direktno na centralo v Trstu. 5-8

5 do 10 goldinarjev

na dan more si vsakdo prislužiti brez kapitala in brez rizika s prodajanjem postavno dovoljenih srečec na obroke. Ponudbe naj se pošiljajo na uredništvo: Oester-ung. Verlosungszeitung. Neuweltgasse Nr. 2, Budapest. 2-3

Znaten postransk zaslužek,
ki se vedno večja in ki dolgo let traja, morejo si pridobiti pripravno in zanesljivo osebo (odsluženi žandarji imajo prednost), katere so v vadnej dotiki z občinstvom. Vprašanja je pošiljati: „G. S. 1890“ Graz, postlagernd. 19-25

Lekarna 6-10 FRANZONI
ulica sv. Anton št. 5 (pri cerkvi).
Velika zaloga vsakovrstnih zdravil.

Kwizda-ja
e. k. izklj. priv.

restitucionálni fluid

(voda za pranje konj). Služi vsled mnogoletnih izkušenj za jačeneje pred in po velikem trudu in po delu daje konju posebno vztrajnost o dirkah itd. 1 steklenica gld. 1.40.

Kwizde Vaseline za konjska kopita proti suhim in lomečim se kopitomi Lonček f. 1.25.

Kwizde lep za kopita (umeteljni rog). 1 drožič 80 kr.

Kwizde milo za pranje domače živali. kositrova škatlja po 100 gramov 80 kr., kositrova škatlja po 300 gramov gld. 1.60. (C)

Pristno se dobi po vseh lekarnah in prodajalnicah mirodij avstr.-og. monarhije.

Da se varuje pomot, prosimo p. n. občinstvo, da zahteva o kupovanji teh sredstev vedno Kwizde preparate in pa se pazi na gorenjo varnostno znamko.

Pošilja se po rošti proti povzetji vsak dan po glavnom skladišči: Kreisapothekes Korneuburg pri Dunaju

Franz Joh. Kwizda, e. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni dobavitelj za živnozdravniške preparate.

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisмени strojevi providjenu

JEDINU SLAVENSKU TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cjenike, jestvenike, svakovratne skrižaljke, izpovjedne odule, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (skladišću) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj sljedeće knjige:

- Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečajje ljudskih škol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nvč. sada 40 tvrdo vezana . . . . . n. 60
- Sodnijski obrasci sastavl B. Trnovac . . . . . n. 20
- Vilim Tel, prevod Cegnara . . . . . n. 40
- Ljudmila prevod J. Lebana . . . . . n. 20
- Filip prevod Križmana . . . . . n. 20
- Antigona prevod Križmana . . . . . n. 20
- Trst in okolica od Sile . . . . . n. 20
- Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin . . . . . n. 20
- Istra pjesma A. K. . . . . n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo.

Kod naručivanja tiskavnica i drugog, molimo naznačiti točno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu. Tiskarna Dolenc v Trstu